

УДК 37.013.73 : 355.233

**РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ У
ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИКА:
ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АНАЛІЗ**

Л.О. Петрова, кандидат філософських наук, учений
секретар Харківського університету Повітряних Сил

У статті аналізується потреба в економічному вихованні майбутнього військового керівника, його роль і реалізація на сучасному етапі реформування системи військової освіти; підкреслено, що сучасна військове виховання, як загальне, так і економічне, є необхідною умовою формування особистісних і професійних компетенцій людини, необхідних для всебічної самореалізації в умовах становлення ринкової економіки. Встановлено, що економічна культура формується через систему

вищої військової освіти, що дасть змогу підвищити професійний і моральний рівень військового керівника для забезпечення ефективної, якісної організаційної та управлінської діяльності.

Ключові слова: *особистість військового керівника, військова освіта, економічне виховання, економічні моделі людини.*

Нові економічні умови, суттєва зміна завдань і структури Збройних Сил, високі вимоги до інтелектуального, духовного і професійного розвитку військового керівника вимагають від нього постійного оновлення знань, підвищення військової майстерності, набуття досвіду економічного виховання на духовній основі. Війна, особливо війна сучасна, – це дуже складне соціальне явище. Зрозуміти її закономірності, навчитися використовувати їх в інтересах збройного захисту Вітчизни можна лише на основі всебічного пізнання процесів і явищ, пов'язаних з війною. Серед них особливе місце належить економіці. Сучасне наукове економічне мислення є важливою складовою загальної культури сучасного військового керівника, його освіченості, компетентності, невід'ємною умовою успішного виконання ним своїх обов'язків. У такій ситуації економічна виховання в системі військової освіти постає не лише як професійна необхідність, але й як засіб становлення світоглядно-ціннісних, морально-етичних засад сучасного військового керівника.

Питанням економічного навчання та виховання присвячені численні роботи як вітчизняних [2, 3, 6, 9, 15] так і зарубіжних науковців [1, 10, 16, 17], в яких роз'яснюється сутність та призначення економічного виховання. Разом з тим, недостатнє науково-методичне обґрунтування процесу економічного виховання військового керівника в системі військової освіти потребують додаткових досліджень для успішного розв'язання зазначеної проблеми. Останнє і є предметом цієї статті.

Аналіз літератури дозволяє припустити, що мова йде не просто про формування певних якостей в структурі особистості військового керівника, а про формування людини як такої, тобто визначення та осмислення її

антропологічного образу. Філософсько-світоглядне обґрунтування розвитку особистості приводить до цілісності як основи її руху.

В контексті формування виховних стратегій в системі військової освіти необхідно звернутися до надбань економічної теорії (ознайомлення з пропонованими в ній економічними моделями людини), соціології, психології та виявлення їх методологічного потенціалу для сучасної філософії освіти.

Глибокі соціально-економічні зміни в світі, перехід до ринкової економіки ставлять перед сучасним суспільством важливу педагогічну проблему – сформувати економічну культуру молодшої людини, яка сприятиме здійсненню ефективної економічної діяльності та дозволить оцінювати цю діяльність з позиції не тільки економічної доцільності, а й моральної цінності» [6, с. 141; 8, с. 86;].

Економічна робота у військовій частині – це планомірна діяльність військових колективів, спрямована на ефективне використання зброї, бойової техніки, іншого військового майна і грошових коштів в інтересах підвищення бойової готовності військових частин та їх підрозділів, забезпечення матеріальних умов служби і побуту воїнів. Важливість виховання економічної культури у майбутніх військових керівників обумовлено низкою факторів:

- перехід до ринкових відносин вимагає прийняття економічно грамотних рішень;
- НТР у військовій справі спричинила до ускладнення і подорожчання озброєння, що надходить в частини, вимагає раціонального, економного використання та експлуатації їх;
- зросли потреби армії в матеріальних ресурсах, а це вимагає ефективного їх використання, що може здійснити економічно грамотний фахівець;
- скорочення армії, її особового складу тягне до зміни діяльності військових людей. Військова людина, що володіє сучасним економічним

мисленням, швидше адаптується в нових умовах до практичної роботи [5].

Відомо, що джерелом економії матеріальних засобів і коштів є професійна майстерність офіцера. Саме тому ми вважаємо справедливим твердження академіка Валерія Макарова: “Сучасному суспільству потрібно досягти розуміння того, що сектор знань є машиною для вирішення проблем. Потік проблем різноманітний та інтенсивний, тому організація сектора знань, що відповідає цьому виклику, повинна бути гнучкою, динамічною, бути саме економікою. Але тоді потрібен особливий тип фахівця, так званий інноваційний менеджер. Він повинен нутром відчувати проривний напрям” [10, 454]. Такий інноваційний менеджер, на нашу думку, повинен мати глибокі економічні знання у гармонійному їх поєднанні з іншими напрямками знань. Формування саме такого військового керівника можна забезпечити, насамперед, засобами економічного навчання та виховання в системі вищої військової освіти (ВВНЗ).

Необхідно звернути увагу на те, що дидактичне проектування змісту та стратегій економічного виховання в ВВНЗ пов’язане з розвитком економічної теорії та антропологічної моделі людини, що лежить в основі розуміння економічної системи та економічних відносин, на проектування яких спрямовується навчально-виховний вплив. При цьому не слід очікувати від економічних наук чітко сформульованого «метафізичного» вирішення питання про людську поведінку, але економіка, що в сучасному суспільстві є в авангарді суспільно-політичних наук, здатна швидко, по-сучасному гостро і ємнісно описувати дійсність і зв’язок людини з нею. Згідно з думкою лауреата Нобелівської премії в галузі економіки Р. Беккера «...економічний підхід є всеосяжним, він застосовується до усякої людської поведінки...» [1, С. 12].

Однією з основних гіпотез економічної теорії є припущення про існування «Homo economicus» – «людини економічної». Такий індивід керується егоїстичними прагненнями (self-interest) та здатний приймати раціональні рішення. Причому класична теорія передбачає безумовно

безхмарну картину раціоналізації в будь-яких умовах. Але необхідно враховувати, що кожна наука по необхідності має певні теоретичні кордони, що задаються особливостями її предмета. Тому розгляд людини у всьому різноманітті його духовних, етичних і психологічних властивостей не відноситься до економічної науки, як і цілісна особистість не становить її специфічного предмета. Іншими словами «людина економічна» – це у відомому сенсі ідеалізація, тобто моделювання людської поведінки в ситуації з умовною модальністю "fls ob" як ("як якби"): як якщо б у своєму повсякденному існуванні людина діяла виключно під впливом економічної принципу, переслідуючи тільки економічний інтерес [17].

Відповідно цій антропологічній моделі концепція ефективної раціональності показує всі граничні логічні наслідки такої поведінки. При цьому представники економічної науки цілком впевнені в умовності своїх теоретичних положень, у тому, що всі вони носять переважно методологічний характер. Згідно з поглядами Л.Фон Мізеса абсолютно раціональна людська поведінка була би можлива тільки в умовах досконалого ринку [11].

Одна з найважливіших моделей економічної людини, яку породили сучасні соціальні науки, утворює собою комплекс філософсько-економічних і антропологічних уявлень, об'єднаних назвою "Homo sociologicus". Першим ввів поняття людини суспільної К. Маркс, він виходив з уявлення про суспільне єство людини, її розвиток у створених суспільством умовах. В рамках цієї концепції йдеться про соціальні інститути, економічна поведінка тут керується закономірностями і процесами, які ні волею, ні свідомістю самих агентів економічної дії не контролюється. Виходить, що економічна діяльність при цьому підпорядкована (відносно) зовнішнім детермінантам і визнається тільки функцією соціальних процесів [17, с. 165-166].

При цьому простежується дві тенденції в дослідженні Homo economicus. Перша розглядає REMM – Resourceful, Evaluating, Maximizing

Man (винахідлива, оцінююча, максимізуюча людина), користуючись термінами економічного імперіалізму, як наукову ідеалізацію. Друга – SRSM – Socialized, Role-playing, Sanctioned Man (соціалізована людина, яка відіграє роль, поводячи себе санкціоновано).

Що стосується раціональності сучасної Homo economicus, яка відокремилася від свого етичного початку, то їй надзвичайно властиві утилітарні уявлення про моральну поведінку: воно цінне в тій мірі, в якій приносить економічну вигоду. Безсумнівно, що такий індивід байдужий до специфічно моральної проблематики: "... там, де видимість чесності досягає того ж ефекту, вона цілком може замінити справжню чесність ...". У цьому сенсі Homo economicus періоду постіндустріального капіталізму являє собою етично нейтрального суб'єкта [16].

Важливою заслугою соціології та соціальної економіки є внесення до портрету Homo economicus широких понять про звички і звичаї в якості способу існування раціональності, що найчастіше зустрічається на практиці. Роль інституціоналізації полягає у тому, що вона є фактором зниження невизначеності і основою для прогнозування поведінки суб'єктів. Інституціоналізації суспільства передують процеси габітуалізації, тобто «узвичаєння» дій, взаємодій між акторами. Габітуалізація звільняє індивіда від здійснення вибору в знайомих, типових ситуаціях, спрощуючи їх шляхом стандартизації [13].

Зв'язок економіки з психологією уперше був усвідомлений на початку XX століття. Можна цілком погодитися з думкою В.В.Москаленко про те, що економічна культура особистості – це не тільки економічно-фінансова грамотність, але й психологічні якості, завдяки яким людина здатна діяти в певному соціально-економічному просторі [12, с. 8].

Незважаючи на те, що плюральність є якістю постсучасного соціального світу, протягом усієї історії людство йшло до усвідомлення ідеї єдності розуму як єдності культури. Постсучасний світ, який уявляється як ціннісно-смісловий універсум, важко осмислюється

розпорошеним за типами раціональностей розумом. У межах постнекласичного дискурсу відбувається своєрідна реабілітація класичних філософських підходів, повернення до традиції, інтеграція досягнень наукового й позанаукового (філософського, релігійного, естетичного) знання в концепті мудрості. Мудрість – це модус раціональності, якому притаманне етико-рефлексивне ставлення до світу, поєднання розуму й совісті, екзистенційних та екологічних цінностей, органічний синтез Істини, Добра і Краси, в якому реалізується ідеал Духовності [7].

Номо Economicus відходить зі сцени економічної науки на зміну приходить Номо Reciprocans – колективна ціннісно орієнтована істота, наділена ідеєю відповідальності, свободної волі зі збалансованою альтруїстичною та егоїстичною мотивацією. Дослідники економічної поведінки усе більше схиляються до того, щоб розглядати альтруїзм як мотив діяльності і духовності цінності як його основу в якості повноправних – або навіть основних – елементів мотивації людини [4]. Звідси з'являється дискурс відносно того, що людина у значній мірі буде проявляти себе у господарській діяльності як Номо Economicus – або духовна істота – в залежності від тієї ідеології, яку вона усвідомлено чи неусвідомлено засвоює зі свого оточення та впливу освіти, і що це, відповідно, є керованим процесом.

Далі слід особливу увагу звернути на модель творчої людини – «Номо creativus». Послідовники марксизму, так званий творчий марксизм (О. Бузгалін, А. Колганов, В. Межуєв, М. Воейков та ін.) розглядають людину як креатора [14]; пізнання, творчість, людяність, саморозвиток, рефлексія – стають основними її рисами. Сутність освіти полягає не лише в збагаченні пам'яті запасом інформації, але й у розвитку здібностей творчо розв'язувати професійні та економічні завдання мірою їх виникнення.

Адже в сучасних умовах особливого значення набувають якісні характеристики не лише людини-фахівця (такі як компетентність, тобто

знання, навички, досвід, кваліфікація; здатність до неперервної освіти, самоосвіти; інтелект; інновативність; креативність), але й людини-особистості – це порядність, чесність, відповідальність, комунікабельність, довіра, колективізм, здатність до співробітництва, дисципліна тощо [9].

Найвищою цінністю військової освіти виступає цілісна особистість військового керівника, професіонал. Світоглядна і морально-етична складові військової освіти, які закладають основи для формування особистості сучасного військового керівника, впливають не тільки на стан української армії, а й на габітус військових, на їх людські якості. Це є передумовою створення професійної армії, компактної, добре оснащеної та вишколеної, гуманної і рішучої, коли йдеться про захист громадян України [13].

Але необхідно звернути увагу на те, що цілісна система військово-економічної освіти та виховання, починаючи з військово-навчальних закладів і закінчуючи безпосередньо військами, практично відсутня. У більшості вузів курс як загальної, так і прикладної військової економіки не викладається. А наявності тільки військово-економічного аспекту у викладанні основ економічної теорії, загальнонаукових і спеціально-технічних дисциплін явно недостатньо. Тому, у навчальних програмах ВВНЗ доцільно чіткіше ставити проблеми, які відображають економіку бойової підготовки, основи військово-економічного аналізу, відомості з області тилового і технічного забезпечення військ, питання найбільш раціонального використання військово-економічних ресурсів. Проблема формування єдиного Європейського освітнього простору відповідно до вимог Болонської декларації [18, с. 88], перехід до сучасної підготовки військових фахівців, має суттєво змінити економічні погляди на цей процес.

Існує також проблема невідповідності часу, відведеного на вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, завданням, що покладені на зазначені навчальні дисципліни щодо формування особистості сучасного військового фахівця [13]. На перший погляд, у системі військової освіти витримуються загальнодержавні стандарти щодо

відведення 20-25 відсотків загальної кількості навчального часу на вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін. Однак віднесення до дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки філологічних дисциплін, фізичної підготовки, безпеки життєдіяльності та інших дисциплін відповідної спрямованості значно змінює цю пропорцію. В умовах переходу на підготовку військових кадрів з освітнім рівнем “бакалавр” зазначене співвідношення ще більш зменшується не на користь гуманітарних та соціально-економічних дисциплін.

Тут варто зазначити, що важливе значення для якісної організації економічного виховання військового керівника має використання методологічного потенціалу сучасних концепцій економічних моделей людини, які обумовлюють вибір задач і цінностей навчання і виховання, змісту навчання в системі військової освіти.

«Homo economicus» – завдання економічної освіти та виховання військового керівника може вбачатися у вихованні раціональної особистості, забезпеченні її незмінними фактами і принципами, сформованість особистісного активного ставлення до них, розумінням власного ставлення до них, знанням економічних закономірностей, експліцитній передачі військового досвіду.

REMM: R – винахідлива; E – оцінююча (evaluative); M – максимізуюча (maximiziug); M – людина (man) – завдання – сприяти інтелектуальному зростанню особистості, розвивати її компетентність; ідеал – громадянин, здатний до сумісної праці з метою досягнення соціальної ефективності, основна увага у навчально-виховному процесі ВВНЗ має приділятися оволодінню основоположними поняттями і принципами військових і військово-спеціальних дисциплін, формуванню фундаментальних знань.

«Homo creativus» – у стратегіях економічного виховання військового керівника можливо відобразити як особистість, здатну самотійно приймати рішення та діяти в нестандартних умовах. Підлеглим завжди імпонує керівник, який уміє виробити, виказати і відстояти свою думку і

відповідати за дії підлеглих. Також військовий керівник повинен не тільки мати якості творчого стилю мислення і самостійності вчинків, але й уміло проявляти їх. Саме безумовне підкорення існуючим практикам призводить до того, що військова організація українського суспільства дуже повільно пристосовується до інновацій [13, с. 42].

Тому навчальний план можна орієнтувати на інтереси тих, хто навчається, установити його відповідність на реальні життєві запити, розширити зміст міждисциплінарних знань. Дидактичні моделі, орієнтовані на таку особистість основну увагу зосередять на активному і цікавому навчанню, адже знання мають сприяти вдосконаленню і розвитку особистості, а не інституалізовані форми економічного навчання можуть розширитися, позаяк навчання можливе не лише в класі, а й в процесі самостійної підготовки курсантів, в житті, через факультативні предмети, альтернативне і вільне навчання.

Виховання економічної культури має здійснюватися в процесі інтеграції педагогічних, економічних і культурологічних знань. Тому формування економічної культури військового керівника в процесі освітньої діяльності має здійснюватися на принципах інтегрування різних знань на основі економічного мислення.

Отже, ми вважаємо, що виховання курсанта як особистості залежить від узгодженої роботи всіх підрозділів вищого військового навчального закладу, системи організаційних, морально-психологічних, інформаційних, педагогічних, правових, культурно-просвітницьких та військово-соціальних заходів, а для вдосконалення цього процесу необхідна добре продумана система управління навчально-виховною діяльністю університету.

Серед основних напрямів покращення фінансово-економічного забезпечення системи військової освіти та виховання, оновлення її навчально-матеріальної бази, удосконалення економічної культури майбутніх офіцерів (які взаємопов'язані) можна визначити такі:

забезпечення пріоритетної поставки до вищих навчальних закладів, навчальних центрів найновіших зразків озброєння та військової техніки, навчально-тренувальних комплексів, сучасної комп'ютерної техніки та засобів зв'язку; створення індустрії сучасних тренажерних комплексів, засобів навчання, що відповідають світовому науково-технічному рівню і є важливою передумовою реалізації ефективних стратегій досягнення цілей освіти, повністю забезпечити ними вищі військові навчальні заклади; розробка типового навчально-лабораторного обладнання з відповідних навчальних дисциплін для ВВНЗ; запровадження навчального, демонстраційного устаткування, сполученого з комп'ютерними системами для самостійного вивчення військовими фахівцями навчального матеріалу; створення у військових навчальних закладах за відповідними напрямками наукових досліджень сучасної науково-експериментальної бази; удосконалення системи фінансування ВВНЗ.

До виховного потенціалу вищої військової освіти України слід зарахувати: поєднання інноваційних і традиційних форм і видів діяльності, зокрема стимулювання роботи курсантів з проектування та самотворення своєї особистості, формування навичок самопізнання, самоорганізації та самовиховання відповідно до ціннісних орієнтирів; індивідуальна допомога в організації самовиховання (складання програм самовиховання); вироблення ціннісно-орієнтованої основи професійної поведінки та діяльності через вивчення і впровадження кращого досвіду офіцерів військового навчального закладу, ознайомлення з позитивними прикладами, кращими зразками для формування уявлень про ідеал військового професіонала; організація позанавчальної виховної діяльності курсантів, читачьких конференцій з військово-етичної проблематики; методичні розробки з метою оцінки проведених курсантами занять та самовиховних заходів; участь курсантів у громадській роботі; тематичні диспути; етичні бесіди, ритуали. При цьому неможливо недооцінювати потужний виховний потенціал дисциплін гуманітарного циклу: історія культури

(національної і світової), релігієзнавство, політологія, етика, естетика, основи етикету (ділового спілкування), економічна теорія тощо, які орієнтують курсантів і формують у них загальнолюдські цінності, дають їх глибоке розуміння.

Висновки. Таким чином, формуючи високоморальну особистість військового керівника, необхідно створити певну організацію військового виховного середовища, здійснити відповідні виховні заходи, які впливають на курсанта та його особисте бажання чи прагнення до самовдосконалення, формування економічного мислення. Особливе значення має суб'єктивний компонент, тобто бажання курсанта, осмислення, сприймання зовнішніх впливів та активні дії, спрямовані на самовдосконалення. Отже, виховання, зокрема економічне – це двосторонній процес взаємодії науково-педагогічних працівників, вихователів, керівників, інших посадових осіб і курсантів. Усі вони повинні брати активну участь у цьому процесі. При цьому посилення екзистенційно та національно значущих смислів у стратегії виховання військових керівників забезпечить формування гуманно спрямованої, економічно розвинутої особистості військового керівника, захисника Вітчизни, патріота і громадянина з широким державницьким світоглядом, розвинутим почуттям офіцерської честі й водночас – компетентного професіонала, здатного до вирішення сучасних військово-бойових та управлінських завдань.

Формотворним механізмом сучасної військової освіти постає тенденція інформатизації (комп'ютеризації) освіти, яка реалізується в концепції безперервності освіти. При цьому стандарти, нормативно-правова забезпеченість складових стандартів вищої військової освіти (перелік спеціальностей, освітньо-кваліфікаційні вимоги, освітньо-професійні програми, засоби контролю та діагностики якості освіти) мають бути спрямовані на формування та розвиток особистості сучасного військового фахівця. Тобто людиновимірні імперативи диктують нові способи проектування освітніх норм – людиновимірну стандартизацію.

Аксіологічні пріоритети стандартизації вищої військової освіти невіддільні від найвищої цінності – особистості військового керівника.

Література

1. Беккер, Г.С. Человеческое поведение: экономический подход. Избранные труды по экономической теории [Текст] / Г.С. Беккер. – М.: ГУ ВШЭ, 2003. – 672 с.
2. Болотіна Є. Багатофакторна модель економічної поведінки / Є.Болотіна // Галицький економічний вісник. – 2013. – №2(41). – С.5-10.
3. Варецька О.В. Духовно-економічне виховання молодших школярів як особистісно орієнтована технологія / О.В. Варецька // Географія та основи економіки в школі. – 2007. – № 5. – С. 38–41.
4. Ватн А. Институты, поведение и формулировка экологической политики // Глобализация, новая экономика и окружающая среда. – СПб., 2005. – 402 с.
5. Воробйов Г.П. Економічна теорія: навчальний посібник / Г. П. Воробйов. – Х.: ХУПС, 2011. – 301 с.
6. Гридасова Н. Місце і роль економічної культури у структурі загальної культури особистості / Наталія Гридасова // Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2011. – №2 (73) – С. 141–145.
7. Додонова В.І. Постнекласичний дискурс соціальної раціональності : монографія / В. І. Додонова; МОНМС України, Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2011. – 340 с.
8. Коваленко О. В. Економічна культура як складова підготовки висококваліфікованих фахівців у ВНЗ / О. В. Коваленко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). – 2011. – №13 (224) – ч.1. – С. 86–91.
9. Майструк І.М. Економічна освіта і виховання як чинники формування економічної культури молоді / І.М.Майструк // Мультиверсум. Філософський альманах: Зб. наук. праць. Вип. 64. – К.: Академічний центр „Аналітика”, 2007. – С. 102 – 107.
10. Макаров В.Л. Экономика знаний: уроки для России // Вестник Российской академии наук. – 2003. – Т. 73. – № 5. – С.387-388.
11. Мизес Л. фон. Человеческая деятельность: Трактат по экономической теории. М.: Экономика, 2000. – 875 с.
12. Москаленко В.В. Соціально-психологічні засади економічної культури особистості / В.В. Москаленко // Соціальна психологія. – 2007. – № 4. – С. 3-16.
13. Петрова Л.О. Формування особистості сучасного військового керівника в системі військової освіти України: дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / Л. О. Петрова; Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Х., 2014. – 204 с. – укр.
14. Попов А., Иванов С. Теоретические основы формирования

инновационной экономики переход от Номо есeпomіcіcus к модели «Номо creativus» // Креативная экономика. – 2009. – № 5. – С. 3-12.

15. Савченко О.О. Економічна підготовка учнів у позашкільних навчальних закладах: автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / О.О. Савченко ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2011. – 20 с. – укр.

16. Сорочайкин А.Н. Номо есeпomіcіcus периода постиндустриального капитализма / А.Н Сорочайкин // Основы экономики, управления и права.–2012. – №3 (3). – С.104-106.

17. Сорочайкин А.Н. Номо есeпomіcіcus: антропологические предпосылки и эпистемологические допущения экономических теорий: монография / А.Н.Сорочайкин А.Н. – Самара: Офорт, 2009. – 352 с.

18. Фінін Г. І. Економічна культура як складова курикулуму військової освіти / Г. І. Фінін // Філософія і політологія в контексті сучасної культури . – 2012. – Вип. 4(3). – С. 84-90. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/filipol_2012_4\(3\)__19.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/filipol_2012_4(3)__19.pdf)

РОЛЬ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ПОДГОТОВКЕ ВОЕННОГО РУКОВОДИТЕЛЯ: ФИЛОСОФСКО – ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Л.А. Петрова

В статье анализируется потребность в экономическом воспитании будущего военного руководителя, его роль и реализация на современном этапе реформирования системы военного образования; подчеркнуто, что современная военное воспитание, как общее, так и экономическое, является необходимым условием формирования личностных и профессиональных компетенций человека, необходимых для всесторонней самореализации в условиях становления рыночной экономики.

Ключевые слова: личность военного руководителя, военное образование, экономическое воспитание, экономические модели человека.

ECONOMIC ROLE OF EDUCATION IN PREPARING MILITARY LEADER: PHILOSOPHICAL – EDUCATIONAL ANALYSIS

L. Petrova

The article analyzes the need for economic education of future military leader, his role and implementation at the present stage of reforming system of military education; it is emphasized that a modern military training, both general and economic, is a necessary condition for the formation of personal and professional competences of the person, which are necessary for comprehensive self-realization in the conditions of formation of market economy. It was found that the economic culture is formed through the system of higher military education that will enhance the professional and moral level of the military leader to ensure effective, high-quality organizational and management activities.

It also discusses the methodological possibilities of modern economic models of person to creation innovative strategies for economic education and training. Existing approaches to model of the person are caused complexity of this person, and also variety of the main spheres of his life. Taking into prospects of socio-economic development, reforming system of military education, showed the need for a multidisciplinary approach, allowing to consider a variety of the found factors influencing formation of economic culture of the military leader.

Keywords : personality military leader, military education , economic education , economic models of human.